

Trine Gjørtz' prædiken 15. søndag efter trinitatis

Taler

Trine Gjørtz
Sogne- og studenterpræst

Dato

8. september 2024

Sted

Voldum Kirke

Omstændigheder**Prædikentekster**

Salmernes Bog kapitel 73, vers 23-28
Lukasevangeliet kapitel 10, vers 38-42

Salmer

Du, som ud af intet skabte
Herre Jesus, vi er her
Nåden er din dagligdag
Du gav mig, o Herre, en lod af din jord
Igen berørt
Den Mægtige finder vi ikke

I dag er det Grundtvigs fødselsdag. Grundtvig blev født den 8. september i 1783 i Udby ved Vordingborg.

Grundtvig elskede, som de fleste nok er klar over, kvinder, han var gift flere gange og skrev sågar et langt digt – kvindeevangeliet til kvinden. Eller rettere til kvinderne.

Grundtvig fastslår i digtet, at kvinden ikke kan undværes i kirken og at hendes rolle i kristendommen er enorm: ”Edens have havde været tom uden Eva, Gud lod sig føde af en kvinde og “Den søde Kvinde-Stemme” kan ikke undværes i lovsangen”.

Og så advares der i kvindeevangeliet, om, at hvis Maria glemmes, så vil det hjertelige, som hun repræsenterer, blive overdøvet af mandens “Hjernesvindl”:
Hør engang:

*Og naar Maria glemmes
Hvor Jesus nævnes end
Da hjertet overstemmes*

Afhjernesvind hos mænd

Nå, men inden jeg kommer for langt afsted på den galej, så skal vi jo også lige huske at det er den 8. september og ikke den 8. marts....

I dag møder vi to af de allerbedst kendte kvindeskikkelser fra Bibelen: Martha og Maria.

Martha og Maria, vi kender dem. Martha, hende der vil præstere og Maria, den søster der ikke rigtig gider hjælpe til.

Eller er det egentlig sådan det er? Måske er det bare en gammel indgroet vane at vi altid taler om dem på den måde?

Forleden besøgte jeg en meget nær veninde. Vi drøftede teksten til i dag og hun fortalte mig om hendes fars sidste tid og hun sagde: ”Mens jeg gik og gjorde min fars badeværelse rent, og min søster sad ved min fars side, så blev jeg nødt til at sige: ja undskyld, far, nu er jeg lige Martha lidt”. Hun havde tydeligvis dårlig samvittighed over ikke at kunne være nærværende, men hun vidste også at badeværelset trængte til at blive gjort rent.

Min veninde er en klog kvinde, og hun ved at de to sider altid må være til stede, men at de to sider også ind imellem kæmper om pladsen.

Og jeg tror at det er et grundvilkår for mange kvinder – muligvis også for mænd, men det føler jeg mig ikke rigtig i stand til at udtale mig om – at sprøge: Hvem er jeg egentlig? En Martha eller en Maria?

Og så kan man fortsætte og sige: Er det egentligt et relevant spørgsmål, for er der tale om to forskellige personer?

Er de to uforenelige modsætninger, den travle praktisk anlagte over for den stille, andægtige lyttende? Jeg tror det ikke. Snarere to forskellige sider af os alle sammen, hvor vi sikkert har noget af dem begge i os. Men hvad skal der til for at vi kan forene de to? Hvilken medicin kan få os til at rumme os selv med alle vores fejl og utilstrækkeligheder?

Martha og Maria fik besøg af selve medicinen den dag i Betania. For medicinen

til at rumme de forskellige sider af os selv, er Gud selv.

Der er flere aspekter i det.

Det dur ikke, hvis vi kun er Martha. Det dur heller ikke hvis vi kun er Maria. Det er en balancegang, hvor hverken den ene eller den anden er bedre end, eller værre end den anden.

Hvis vi altid styrter rundt, og ikke er nærværende, så går vi glip af noget. Hvis vi har travlt med alt muligt andet, end den gode del, samtalen, nærværet, så er der ting vi går glip af og ikke kommer til at opleve. Omvendt, hvis man aldrig gør sig umage, glemmer aftaler og ikke er opmærksom på hinanden: den elskede, børnene, vennerne, så er der måske også et eller andet, der på et tidspunkt bliver lidt akavet...

Vi bliver nødt til at stoppe op, sætte tempoet ned og være, bare være.

Inden reformationen hed det Ora et Labora. Bed og arbejd. Med reformationen og Luthers tanker om kristenlivet i kald og stand blev det efterhånden mest til Labora, arbejd.

Engang var det at arbejde en pligt, men også et nødvendigt bidrag til samfundet og en mulighed for at bevise, at man var egnet til Gudsriget. Der var, som den tyske sociolog Max Weber definerede det, en protestantisk arbejdsetik. Det var en arbejdsmoral, som siden er blevet forstået som det at være "kaldet" til at arbejde. Man skulle ganske enkelt arbejde for at gøre Gud ære.

I vores tid er det næsten blevet for meget. Der tales om mental load – vist mest blandt kvinder –, og særligt i den kontekst hører jeg teksten til i dag blive så aktuel, som ingen sinde.

For det er som om vi forventer at livet skal give os det, vi fortjener. Og når vi nu knokler og arbejder så hårdt for det, så må livet da også kvittere med succes. Vi har jo selv ansvaret for – tror vi – at tingene lykkes.

Men sådan går det jo ikke altid, og så bliver det ekstra, hårdt når det ikke lykkes, for så er det pludselig blevet vores egen skyld.

Det er som om, vi hellere vil have ”noget for noget” end NÅDEN. Det er en alt for stor opgave vi mennesker har givet os selv. Vi skal ikke klare det hele selv.

NÅDEN ligger netop i begrænsningen. I at vi ikke hverken kan eller skal kunne alt.

Evangeliet til i dag er, at vi er elskede med alt det, vi ER. Vi er elskede og gode nok, ganske enkelt fordi vi ER. Både når vi er både Martha og når vi er Maria.

Amen.

Kilde

www.voldumrudsogne.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

15. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/trine-gjortz-praediken-15-sondag-efter-trinitatis>